

Anti-pest protocol

Versie december 2024

Inhoud

Voorwoord.....	3
Wat is pesten?.....	4
Rollen bij pesten.....	5
Signalering.....	5
Aanpak	6
Preventief	6
Curatief	7

Voorwoord

Onze school wil een veilige omgeving voor leerlingen zijn. Daar hoort pesten niet bij. Wij doen er dan ook alles aan om pesten tegen te gaan, samen met ouders en leerlingen. In dit protocol staat wat wij als school doen om pesten te voorkomen, en hoe wij pesten aanpakken.

De Kring is een veilige school, waar kinderen graag naartoe gaan. Wij werken samen aan een positieve sfeer, waarin leerlingen zich volop kunnen ontwikkelen en tot bloei kunnen komen. Vertrouwen in wat de leerling kan is daarbij de basis. De uitgangspunten van dit pestprotocol zijn daarom:

- Veiligheid en geborgenheid zijn essentiële voorwaarden om te kunnen leren en ontwikkelen. De school werkt daarom aan een veilige schoolomgeving. Daar hoort pestgedrag niet thuis.
- We willen pestgedrag voorkomen. Daarom bespreken we het onderwerp pesten met de kinderen en stellen samen met hen regels vast.
- Stamgroepleiders zijn in staat zijn om pesten te signaleren (samen met de ouders) en een duidelijk standpunt in te nemen.
- Alleen als er sprake is van een goede samenwerking tussen ouders, medewerkers en leerlingen kunnen we pestgedrag succesvol bestrijden.

Op De Kring gebruiken we de methode van KiVa voor de sociaal-emotionele ontwikkeling. KiVa wordt in de volksmond vaak een anti-pest programma genoemd. Hoewel KiVa inderdaad effectief is in het tegengaan van pesten, is het veel meer dan een anti-pestprogramma. KiVa is een preventief, schoolbreed programma, gericht op het versterken van de sociale veiligheid en het tegengaan van pesten. Het programma zet in op positieve groepsvorming, zodat ieder kind met plezier naar school gaat.

Wat is pesten?

We spreken van pestgedrag als een leerling regelmatig psychisch en/of fysiek wordt bedreigd, geïsoleerd en geïntimideerd. Pesten is een vorm van geweld en erg bedreigend. Het slachtoffer kan hierdoor ernstige schade oplopen. Bij pesten is het ene kind sterker en het andere kind zwakker.

Het is steeds hetzelfde kind dat wint en hetzelfde kind dat verliest. Vaak gebeurt het pesten niet één keer, maar is het gepeste kind steeds weer de klos. De pestkop heeft geen positieve bedoelingen; wil pijn doen, vernielen of kwetsen. Het gepeste kind voelt zich eenzaam en verdrietig, is onzeker en bang.

Pesten is niet hetzelfde als plagen. Bij plagen zijn de kinderen min of meer aan elkaar gewaagd. Het gedrag heeft iets uitnodigends; de ander mag iets terug doen, in een onschuldige sfeer. Het gaat om een prikkelend spelletje dat door geen van beide partijen als bedreigend of echt vervelend wordt ervaren. Het is zelfs goed voor de ontwikkeling van kinderen om elkaar af en toe te plagen; ze leren daardoor om met conflicten om te gaan. Die vaardigheid komt later in hun leven ongetwijfeld van pas. Het specifieke van pesten ligt in het bedreigende en systematische karakter ervan. Voorbeelden, en tegelijk signalen, van pestgedrag zijn:

- Altijd een bijnaam geven, nooit bij de eigen naam noemen
- Een klasgenoot altijd ergens de schuld van geven
- Opmerkingen maken over iemands kleding
- Een ander kind achterna blijven lopen of buiten de school opwachten
- Iemand in de val laten lopen, de doorgang versperren of klem zetten tussen de fietsen
- Spullen afpakken; dwingen om bezittingen af te geven
- Een kind dwingen om bepaalde dingen te doen, bijvoorbeeld geld of snoep meenemen
- Dreigen ("als je dat doorvertelt zal ik je krijgen")
- Belachelijk maken, uitlachen bij een verkeerd antwoord in de klas
- Agressief gedrag vertonen
- De baas willen spelen

Een steeds meer toenemende vorm van pesten is cyber pesten/digitaal pesten. Via mobieltjes/chromebooks worden kwetsende en/of bedreigende teksten/filmpjes verstuurd.

Rollen bij pesten

In een pestsituatie heeft elk kind een bepaalde rol. De rol geeft aan hoe de kinderen zich op dat moment gedragen. Bij het gebruik van deze rollen is het belangrijk om te weten dat kinderen niet een bepaalde rol *hebben*, maar zich *gedragen* op een manier die bij een bepaalde rol past. Welke rol een kind aanneemt kan ook verschillen per situatie. De verschillende rollen die wij onderscheiden bij pesten zijn:

- Pester: *initiatiefnemer van het pesten*
- Assistent: *doet actief mee met de pester, maar speelt geen hoofdrol in het pesten*
- Versterker: *doet niet direct mee met het pesten, maar geeft de pester positieve feedback door toe te kijken of te lachen om het pesten*
- Slachtoffer: *het gepeste kind*
- Verdediger: *steunt en komt op voor het slachtoffer*
- Buitenstaander: *weet van het pesten af, maar grijpt niet in*

Signalering

Onderstaande signalen kunnen erop duiden dat een kind gepest wordt, maar dat hoeft niet. Mocht er sprake zijn van één van de onderstaande gedragsveranderingen is het belangrijk alert te zijn. Deze signalen kunnen zowel op school als thuis zichtbaar zijn.

Signalen die erop kunnen wijzen dat een kind gepest wordt. Het kind:

- Is bang om naar school te gaan of wijkt af van de normale (fiets)route
- Wil om onduidelijke redenen thuis blijven
- Klaagt (vaak) 's ochtends, wanneer hij/zij naar school moet, dat hij/zij ziek is
- Raakt steeds spullen kwijt
- Trekt zich terug, is stil en lijkt zijn/haar zelfvertrouwen kwijt te zijn
- Is angstig en gespannen
- Heeft nachtmerries of huilt zich in slaap
- Heeft onverklaarbare blauwe plekken of verwondingen
- Is chagrijnig, snel boos of lastig

Aanpak

De Kring probeert een veilig sociaal klimaat op school te creëren door pesten te voorkomen (preventief) en tegen pesten op te treden als het zich toch voordoet (curatief).

Preventief

Kiva-lessen

Wij geven in elke stamgroep twee maal in de week een KiVa-les. Deze lessen zijn gericht op het preventief werken aan groepsvorming en het bieden van een veilige leeromgeving. De lessen zullen de ontwikkeling van sociale vaardigheden van kinderen stimuleren die ze nodig hebben om een groepsnorm tegen pesten te kunnen creëren. De lessen uit het KiVa-programma zijn onderverdeeld in tien thema's, zoals gevoelens, iedereen is uniek en herken pesten. We laten tijdens elk schooljaar alle thema's terug komen, zodat alle onderwerpen die kunnen bijdragen aan een positief pedagogisch klimaat aan bod zijn gekomen.

Omgangsregels

Binnen de KiVa-lessen staan verschillende omgangsregels centraal. Er wordt regelmatig verwezen naar deze regels.

Voor de groepen 1 tot en met 4 gaat het om de volgende 7 KiVa-regels:

1. *We willen samen een groep zijn want dat is fijn*
2. *We horen er allemaal bij: ik, hij en ook jij*
3. *We verschillen allemaal, dat maakt ons speciaal*
4. *We gaan goed met elkaar om*
5. *We helpen elkaar*
6. *We komen voor elkaar op*

Voor de groepen 5 tot en met 8 gaat het om de volgende 7 KiVa regels:

1. *We doen aardig tegen elkaar en behandelen anderen met respect*
2. *We maken er samen een fijne groep van*
3. *We praten met elkaar (in de ik-taal)*
4. *We willen dat pesten stopt*
5. *We gaan goed met elkaar om*
6. *We helpen elkaar*
7. *We komen voor elkaar op*

De KiVa-regels hangen zichtbaar in de school

Curatief

Signalering

De curatieve aanpak begint bij de signalering. Grensoverschrijdend gedrag bestaat niet alleen uit pesten. Kinderen kunnen ook ruzie maken of in een conflict terecht komen. Daarnaast is het ook mogelijk dat kinderen elkaar plagen of dat er sprake is van een misverstand. Op basis van onze definitie van pesten bekijken wij elke situatie vanuit het volgende perspectief:

- Gebeurt het met opzet? (intentioneel)?
- Kan het 'slachtoffer' zich verdedigen (machtsverschil)?
- Hoe "erg" (intens) wordt het ervaren?
- Gebeurt het steeds opnieuw (stelselmatig)?

KiVa-team

Het KiVa-team is een werkgroep die samen met de stamgroepleider verantwoordelijk is voor het onderzoeken en oplossen van pestsituaties. Leden van het KiVa-team weten, door middel van een extra training, hoe ze om moeten gaan met pestsituaties. Bij gerichte acties om pestproblemen op te lossen wordt dan ook vaak een lid van het KiVa-team ingeschakeld. Zijn er problemen en is de groepssfeer niet veilig, dan wordt altijd het KiVa-team benaderd.

Groepsgesprekken

Als zich daadwerkelijk (pest)problemen voordoen kan dit in de groep worden besproken. De stamgroepleider schat in of de groepssfeer veilig genoeg is om een gezamenlijk gesprek te houden. Niet alle problemen kunnen in de groep worden besproken. Een groepsgesprek over pesten vindt alleen plaats wanneer het pestslachtoffer daarmee instemt.

Steungroepaanpak

De stamgroepleider kan een steungroep inzetten om een pestprobleem op te lossen. De steungroep bestaat uit een aantal kinderen uit de stamgroep. Deze kinderen wordt gevraagd of zij kunnen helpen bij het oplossen van het probleem. In de steungroep zit ook altijd de pester, de pester wordt niet als schuldige aangewezen. De focus van de steungroepaanpak ligt op het feit dat pesten een groepsproces is dat we samen willen oplossen. Voordat de steungroep wordt ingezet wordt dit eerst besproken met het pestslachtoffer zelf.

Hertstelaanpak

Als het pesten ondanks de gemaakte afspraken toch doorgaat wordt de herstelaanpak ingezet. Twee leden van het KiVa-team gaan een gesprek met de pestende leerling aan. Daarnaast wordt er een herstelplan opgesteld. Het herstelplan wordt altijd ondertekend door het betreffende kind en de ouders/verzorgers van het kind. Mocht dit niet voldoende zijn dan kan de school, in samenspraak met de ouders/verzorgers, deskundige hulp worden ingeschakeld. Het kan ook zijn dat er wordt gekozen voor een (tijdelijke) overplaatsing in een andere groep of locatie. In extreme gevallen kan de school over gaan tot schorsing van de pestende leerling. Hiervoor verwijzen we naar het protocol schorsing en verwijdering van De Oorsprong.